

Jeg kan i øvrigt oplyse, at der – i modsætning til det indtryk man får af kronikken – i løbet af de seneste år er sket en betydelig udvikling i den åbenhed, der udvises omkring efterretnings-tjenesternes arbejde.

PET har således siden 2002 offentliggjort en årsberetning om tjenestens virksomhed, ligesom der er åbnet en hjemmeside for tjenesten. PET's årsberetninger indeholder en række oplysninger om den internationale sikkerhedspolitiske situation og den betydning, denne har for sikkerheden i Danmark, ligesom der omtales en række forhold af mere generel karakter, som har tilknytning til tjenestens virke.

Årsberetningerne indeholder ikke oplysninger om konkrete sager eller specifikke oplysninger om, hvilke personer eller organisationer der aktuelt er genstand for tjenestens efterforskning. Dette skyldes navnlig det forhold, at tjenesten for at kunne arbejde effektivt er nødt til at hemmeligholde oplysninger i forhold til aktuelle efterforskninger samt kilder og samarbejdspartnere.

På samme måde har FE siden 2004 udgivet en årlig efterretningsmæssig risikovurdering, ligesom tjenesten i december 2004 åbnede en hjemmeside.

Hensynet til efterretningstjenesternes effektivitet sætter imidlertid visse grænser for, hvilke oplysninger der kan offentliggøres.

Efter den gældende lov om Kontroludvalget fra 1988 er udvalget etableret med det formål at have indseende med efterretningstjenesternes arbejde.

Efter loven skal regeringen underrette udvalget om væsentlige omstændigheder af sikkerhedsmæssig eller udenrigspolitisk karakter, som er af betydning for efterretningstjenesternes virksomhed, ligesom regeringen skal underrette udvalget om indholdet af de retningslinier, der gælder for efterretningstjenesternes virksomhed.

Efter min opfattelse vil de udvidede beføjelser for Kontroludvalget, som kronikøren foreslår, give anledning til alvorlige betænkeligheder både i forhold til efterretningstjenesternes virksomhed og i forhold til almindelige principper om ministeransvar, idet Folketinget i givet fald skulle påtage sig en stor del af det ansvar, som hidtil har ligget hos de ministre, der har ansvaret for efterretningstjenesterne.

Jeg finder således, at det fortsat bør være de ansvarlige ministre, der først og fremmest har ansvaret for at sikre sig, at efterretningstjenesterne overholder gældende lov og forskrifter.

Kronikøren foreslår endelig en øget indsigt i efterretningstjenesternes gennemførelse af deres arbejdsopgaver i forhold til de bevillingsmæssige rammer.

Jeg kan oplyse, at det fremgår af regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse, at der vil blive gennemført en benchmarking af efterretningstjenesternes virksomhed med særlig henblik på at vurdere tjenesternes produkter, arbejdsprocesser, organisation og ressourceanvendelse. Det fremgår tillige af handlingsplanen, at der skal tilrettelægges en proces, hvorefter der årligt forelægges et oplæg om prioritering af efterretningstjenesternes ressourcer for Regeringens Sikkerhedsudvalg til godkendelse. Der vil blive udarbejdet et oplæg til Regeringens Sikkerhedsudvalg første gang i 1. halvår af 2006.

Også for så vidt angår indsigt i efterretningstjenesternes gennemførelse af deres arbejdsopgaver i forhold til de bevillingsmæssige rammer finder jeg, at det bør være de ansvarlige ministre og regeringen, der først og fremmest har ansvaret for at sikre sig, at efterretningstjenesterne prioriterer deres ressourcer hensigtsmæssigt.

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2006-157-0015
Dok.: TFR40098

Besvarelse af spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg (B 44).

Spørgsmål:

"Ministerens bedes redegøre for kontrollen, herunder den parlamentariske kontrol, med efterretningstjenesterne i Norge.

Hvad taler imod at udvide den parlamentariske kontrol med efterretningstjenesterne i Danmark i retning af den ordening, som gælder i Norge."

Svar:

En fyldestgørende beskrivelse af reglerne for kontrollen med de norske efterretningstjenester ville forudsætte, at Justitsministeriet indhentede en udtalelse fra de norske myndigheder. Jeg kan oplyse, at det erfaringsmæssigt tager 3 - 4 måneder at indhente udtalelser fra udenlandske myndigheder. Under hensyn til, at udvalget har anmodet om, at spørgsmålet besvares senest den 23. marts 2006, har Justitsministeriet derfor ikke indhentet en udtalelse fra de norske myndigheder.

Det norske politis sikkerhedstjenestes hjemmeside (<http://www.pst.politiet.no/>) indeholder imidlertid en beskrivelse af kontrollen med sikkerhedstjenesten, hvortil der henvises.

Der vedlægges endvidere kopi af den norske lov nr. 7 af 3. februar 1995 om kontroll med etteretnings-, overvåknings- og sikkerhetstjeneste.

Jeg kan i øvrigt henvise til min samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1 (B 44) fra Retsudvalget, hvoraf det bl.a. fremgår, at spørgsmålet om en ny kontrolordning vedrørende efterretningstjenesterne efter min opfattelse må afvente resultatet af arbejdet i det såkaldte Wendler Petersen-udvalg, der bl.a. skal komme med forslag til en nyregulering af efterretningstjenesternes virksomhed.

LOV 1995-02-03 nr 07: Lov om kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste.

Se brukeravtalen for vilkårene for bruk av dokumenter fra Lovdatas nettsted..

DATO: LOV-1995-02-03-7
DEPARTEMENT: JD (Justis- og politidepartementet)
PUBLISERT: Avd I 1995 Nr. 2
IKRAFTTREDELSE: 1995-02-03
SIST-ENDRET: LOV-2003-06-20-45 fra 2003-07-01
ENDRER:

SENTRALE FORSKRIFTER

INNHold

Lov om kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste.

- § 1. Kontrollorganet og kontrollområdet
- § 2. Formål
- § 3. Kontrollutvalgets oppgaver
- § 4. Innsynsrett m.v.
- § 5. Forklaringer og møteplikt m.v.
- § 6. Om statsrådene og departementene
- § 7. (Opphevet ved lov 3 des 1999 nr. 82 (i kraft 15 okt 2000 ...
- § 8. Uttalelser og meldinger
- § 9. Taushetsplikt m.v.
- § 10. Bistand m.v.
- § 11. Straff
- § 12. Ikrafttreden

Lov om kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste.

§ 1. *Kontrollorganet og kontrollområdet*

Stortinget velger et utvalg til å kontrollere etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste som utføres av den offentlige forvaltning eller under styring av eller på oppdrag fra denne.

Kontrollen omfatter ikke overordnet påtalemyndighet.

Forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder ikke for utvalgets virksomhet. Unntatt herfra er forvaltningslovens regler om ugildhet.

Stortinget gir en alminnelig instruks om virksomheten til kontrollutvalget innen rammen av denne lov og fastsetter bestemmelser om dets sammensetning, funksjonsperiode og sekretariat.

§ 2. Formål

Formålet med kontrollen er:

1. å klarlegge om og forebygge at det øves urett mot noen, herunder påse at det ikke nyttes mer inngripende midler enn det som er nødvendig etter forholdene,
2. å påse at virksomheten ikke utilbørlig skader samfunnslivet,
3. å påse at virksomheten holdes innen rammen av lov, administrative eller militære direktiver og ulovfestet rett.

Utvalget skal iaktta hensynet til rikets sikkerhet og forholdet til fremmede makter.

Formålet er rent kontrollerende. Utvalget kan ikke instruere de kontrollerte organer eller nyttes av disse til konsultasjoner.

§ 3. Kontrollutvalgets oppgaver

Utvalget skal føre regelmessig tilsyn med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste som utøves i den sivile og militære forvaltning.

Utvalget skal undersøke alle klager fra enkeltpersoner og organisasjoner. Av eget tiltak skal utvalget ta opp alle saker og forhold som det ut fra formålet finner riktig å behandle, og særlig slike som har vært gjenstand for offentlig kritikk. Med forhold menes også regelverk, direktiver og praksis.

Utvalgets undersøkelser kan gå utover de rammer som følger av § 1 første ledd, jfr. § 2 når det tjener til å klarlegge saker eller forhold som det undersøker i kraft av sitt mandat.

§ 4. Innsynsrett m.v.

For å utføre sitt verv, kan utvalget kreve innsyn i og adgang til forvaltningens arkiver og registre, lokaler, installasjoner og anlegg av enhver art. Like med forvaltningen regnes virksomhet m.v. som eies med mer enn en halvdel av det offentlige.

Enhver som tjenestegjør i forvaltningen plikter på anmodning å tilveiebringe alt materiale, utstyr m.v. som kan ha betydning for gjennomføring av kontrollen. Andre har samme plikt med hensyn til materiale, utstyr m.v. som de har mottatt fra offentlige organer.

§ 5. Forklaringer og møteplikt m.v.

Enhver plikter etter innkalling å møte for utvalget.

Klagere og andre privatpersoner i partsliknende stilling kan på ethvert trinn i saken la seg bistå av advokat eller annen fullmektig i den utstrekning det kan skje uten at graderte opplysninger derved blir kjent for fullmektigen. Samme rett har ansatte og tidligere ansatte i forvaltningen i saker som kan munne ut i kritikk mot dem.

Alle som er eller har vært i forvaltningens tjeneste har forklaringsplikt for utvalget om alt de har erfart i tjenesten.

Pliktmessig avgitt forklaring må ikke foreholdes noen eller fremlegges i retten i straffesak mot avgiveren uten dennes samtykke.

Utvalget kan begjære bevisopptak etter domstolloven § 43 annet ledd. Tvistemålsloven § 204 nr. 1 og 2 gjelder ikke. Rettsmøtene skal være lukket og forhandlingene holdes hemmelige. Forhandlingene holdes hemmelige inntil utvalget eller vedkommende departement bestemmer annet, jfr. §§ 8 og 9.

§ 6. Om statsrådene og departementene

Reglene i §§ 4 og 5 gjelder ikke statsrådene, departementene og deres embets- og tjenestemenn, unntatt i forbindelse med klarering og autorisasjon av personer og bedrifter for behandling av graderte opplysninger.

§ 7. (Opphevet ved lov 3 des 1999 nr. 82 (i kraft 15 okt 2000 iflg. res 22 sep 2000 nr. 958).)

§ 8. Uttalelser og meldinger

1. Uttalelser til klagere skal være ugraderte. Opplysning om noen har vært gjenstand for overvåkingsvirksomhet eller ikke, anses som gradert hvis annet ikke blir bestemt. Uttalelser til forvaltningen graderes etter sitt innhold.

Utvalget avgjør i hvilken utstrekning dets ugraderte uttalelser eller ugraderte deler av disse skal offentliggjøres. Hvis offentliggjøring må antas å medføre at en klagers identitet vil bli avdekket, skal dennes samtykke foreligge.

2. Utvalget avgir årlig melding til Stortinget om sin virksomhet. Slik melding kan også gis hvis det er avdekket forhold som Stortinget straks bør kjenne til. Meldingene og deres vedlegg skal være ugraderte.

§ 9. Taushetsplikt m.v.

Med de unntak som følger av § 8, har utvalget og dets sekretariat taushetsplikt hvis annet ikke blir bestemt.

Utvalgets medlemmer og sekretariat er bundet av regler om behandling av dokumenter m.v. som må beskyttes av sikkerhetsmessige grunner. De skal være autorisert for høyeste beskyttelsesgrader nasjonalt og etter traktat Norge er tilsluttet.

Hvis utvalget er i tvil om graderingen av opplysninger i uttalelse eller meldinger, eller mener at av- eller nedgradering bør skje, forelegger det spørsmålet for vedkommende etat eller departement. Forvaltningens avgjørelse er bindende for utvalget.

§ 10. Bistand m.v.

Utvalget kan anta bistand.

Lovens regler gjelder tilsvarende for bistandspersoner. Bistandspersoner skal likevel bare autoriseres for slik beskyttelsesgrad som oppdraget krever.

Endret ved lov 20 juni 2003 nr. 45 (i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 20 juni 2003 nr. 712).

§ 11. Straff

Forsettlig eller grov uaktsom overtredelse av §§ 4, 5 første og tredje ledd, 9 første og annet ledd og 10 annet ledd i denne lov straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år, hvis ikke strengere straffebestemmelse får anvendelse.

§ 12. Ikrafttreden

Denne lov trer i kraft straks.